Online Journal of Art and Design
volume 15, issue 1, January 2027
DOI: https://doi.org/10.30935/ojad/2513138

Mevcut ve Planlanan Kentsel Yeşil Alanların Yaya Erişilebilirliğinin Mekânsal Adalet İlkesi ile Karşılaştırmalı Değerlendirilmesi, İscehisar Örneği

Cansu Korkmaz Yılmaz
Konya Teknik Üniversitesi, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, Konya, Türkiye
ckorkmaz@ktun.edu.tr
ORCID ID: 0000-0003-4570-1751

Afra Nur Çirkin
İscehisar Belediyesi, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Afyonkarahisar, Türkiye
afranur.cirkin@iscehisar.bel.tr
ORCID ID: 0009-0007-0696-0642

Özet
Günümüz kentsel gelişim dinamikleri mekânsal planlamayı yalnızca fiziksel yapılaşmaya indirgeyen teknik bir uygulamadan çıkararak sürdürülebilirlik, yaşam kalitesi ve mekânsal adalet gibi çok boyutlu kavramları kapsayan bütüncül bir anlayışa dönüştürmüştür. Bu dönüşümün merkezinde yer alan kentsel yeşil alanlar, kent ekosistemini korumanın yanı sıra kentlilerin sosyo-ekonomik ve fiziksel refahını desteklemektedir. İmar mevzuatındaki standartlar bir kentte ihtiyaç duyulan yeşil alan miktarını nicelik olarak ortaya koysa da yeşil alanların niteliği, yaya erişilebilirliği ve mekânda adil dağılımı kentsel yaşam kalitesini etkileyen temel faktörlerdir. Bu araştırma Afyonkarahisar iline bağlı İscehisar ilçesindeki mevcut ve imar planında öngörülen yeşil alanların niceliksel büyüklüklerini ve yaya erişilebilirliğini Coğrafi Bilgi Sistemleri analizleri ile karşılaştırmalı olarak değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Araştırma kapsamında ilçenin yeşil alan envanteri uydu görüntüleri, imar planı ve saha çalışması ile belirlenerek CBS ile sayısallaştırılmıştır. Bulgular, mevcut durumda kişi başına düşen park alanının 2.29 m²/kişi ile yasal standartların (10 m²/kişi) oldukça altında olduğunu, yeşil alanların kent merkezinde yoğunlaştığını, Medrese ve Kurtuluş gibi çeper mahallelerde ise yeşil alana erişimin sınırlı olduğunu göstermektedir. İmar planında ise bu oranın 7.08 m²/kişi'ye yükselmesi olumlu görülse de yeşil alana erişimde mahalleler arası mekânsal adaletsizlik devam etmektedir. Araştırma küçük ölçekli kentlerde plan kararlarının uygulanabilirliği ve erişilebilirlik standartları üzerine kritik öneriler sunmaktadır.
Anahtar Kelimeler: kentsel yeşil alan, erişilebilirlik, mekânsal adalet, CBS, İscehisar.

Comparative Assessment of Pedestrian Accessibility to Existing and Planned Urban Green Spaces Based on the Principle of Spatial Justice: The Case of İscehisar

Abstract
Contemporary urban development dynamics have transformed spatial planning from a technical practice focused solely on physical development into a holistic approach encompassing multidimensional concepts such as sustainability, quality of life, and spatial justice. At the core of this transformation, urban green spaces not only contribute to the preservation of urban ecosystems but also support the socio-economic and physical well-being of urban residents. Although the standards established in planning legislation quantitatively determine the amount of green space required in a city, the quality of green spaces, pedestrian accessibility, and their equitable spatial distribution are key factors influencing urban quality of life. This study aims to comparatively evaluate the quantitative extent and pedestrian accessibility of existing and planned green spaces in İscehisar District of Afyonkarahisar Province using Geographic Information System (GIS) analyses. Within the scope of the research, the district's green space inventory was identified through

Online Journal of Art and Design
volume 15, issue 1, January 2027
DOI: https://doi.org/10.30935/ojad/2513138

satellite imagery, the zoning plan, and fieldwork, and subsequently digitized using GIS. The findings indicate that the existing amount of park area per capita is 2.29 m²/person, which is considerably below the legal standard of 10 m²/person. Furthermore, green spaces are concentrated in the city centre, while access to green spaces remains limited in peripheral neighbourhoods such as Medrese and Kurtuluş. Although the planned green space provision increases to 7.08 m²/person, which represents an improvement, spatial inequalities in access to green spaces among neighbourhoods persist. The study provides critical recommendations regarding the applicability of planning decisions and accessibility standards in small-scale cities.
Keywords: urban green space, accessibility, spatial justice, GIS, İscehisar.

1.Giriş

Kentleşmenin hız kazanması kentsel yayılmayı tetiklerken, ekosistemin bozulması ve doğal alanların azalması kentte yaşayan bireylerin fiziksel ve psikolojik iyi olma hallerinde azalmaya neden olmuştur. Bu durum kentsel yaşam kalitesinin olumsuz etkilerken, kentsel yeşil alanlara duyulan gereksinim ve talepte önemli bir artışa neden olmuştur (Kaya, 2024). Kentlere ekolojik, toplumsal, ekonomik, sosyo-kültürel, psikolojik ve estetik açıdan katkılar sunan kentsel yeşil alanlar (Gül ve diğ., 2020), birey ile doğa arasında bozulan ilişkiyi dengeleme, fiziksel aktivite ve sosyal etkileşimi destekleme ve kentsel yaşam kalitesini iyileştirme gibi önemli etkilere sahiptir (Demir ve diğ., 2015). İmar mevzuatındaki standartlar bir kentte ihtiyaç duyulan yeşil alan miktarını nicelik olarak ortaya koysa da kentsel yeşil alanlar mekânsal adalet ilkesi gözetilerek dağıtıldığında kentlinin yaşam kalitesini etkileyen temel faktöre dönüşmektedir. Mekânsal adalet temelde toplumlum sosyo-kültürel, fiziksel, etnik ve ekonomik konumundan bağımsız olarak kamusal hizmet ve fırsatlara eşit olarak erişimini savunmaktadır. Ülkelerin kentsel yeşil alanlara erişim standartları farklılaşsa da temelde mekânsal adalet vurgusu ortak noktalarıdır. Dünya Sağlık Örgütü kentsel yeşil alanların işlevsel ve kamuya açık olma koşulu ile kent sakinlerinin konutlarına en fazla 300 metre mesafede ve kişi başına düşen yeşil alanın ise en az 9 m² olması gerektiğini vurgulamaktadır (WHO, 2016). Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği'nde ise çocuk bahçesi ve oyun alanları için hizmet etki alanı 500 metre olarak belirlenmiştir (Resmî Gazete, 2014). Araştırma kapsamında Türkiye planlama mevzuatında çocuk bahçesi, oyun alanı ve yeşil alanlara ilişkin hizmet etki alanı olarak belirlenen 500 m eşik değeri kullanılmıştır. Yasal mevzuatta öngörülen standartların planlama kararlarına ne ölçüde yansıtıldığı ve mevcut uygulamada ne denli karşılık bulduğu; kent alanlarında bulunan ve öngörülen yeşil alanların yeterli miktarda bulunup bulunmadığı ayrıca her nüfus grubunun eşit düzeyde ve şartlarda ulaşıp ulaşamadığı, önemli bir tartışma konusudur. Bu araştırma Afyonkarahisar İscehisar ilçesindeki mevcut ve imar planında öngörülen yeşil alanların niceliksel yapısını Coğrafi Bilgi Sistemleri analizleri ile karşılaştırmalı olarak analiz etmeyi amaçlamaktadır. Bu bağlamda araştırma iki temel soruya odaklanmaktadır: (1) Mevcut ve planlanan park alanları, yaya erişilebilirliği açısından belirlenen standartları ne ölçüde karşılamaktadır? (2) Planlanan park alanlarının artırılması, kentsel yeşil alanlara erişimde mekânsal adaleti geliştirmekte midir?". Literatürde kentsel yeşil alanlara ilişkin çalışmalar çoğunlukla büyük ölçekli kentler üzerinden yürütülmekte; plan kararları ile fiili uygulama arasındaki ilişki sınırlı sayıda çalışmada karşılaştırmalı olarak ele alınmaktadır. Özellikle küçük ve orta ölçekli yerleşimlerde, imar planlarında öngörülen yeşil alan kararlarının kentsel mekânda ne ölçüde karşılık bulduğunu sorgulayan çalışmaların yetersiz olduğu görülmektedir. Araştırma bu yönüyle literatürde önemli bir boşluğu kapatmayı hedeflemektedir. Makale giriş bölümünün ardından ikinci bölümde kentsel yeşil alan, erişilebilirlik ve mekânsal adalet kavramlarını açıklayan kuramsal çerçeve sunulmaktadır. Materyal ve yöntemin açıklandığı üçüncü bölüm sonrası, mevcut ve planlanan kentsel yeşil alanların yaya erişilebilirliğini CBS analizlerinin bulguları ortaya koyulacak ve tartışma bölümünde küçük ölçekli kentlerde plan kararlarının uygulanabilirliği ve erişilebilirlik standartları üzerine kritik öneriler sunulacaktır.

Online Journal of Art and Design
volume 15, issue 1, January 2027
DOI: https://doi.org/10.30935/ojad/2513138

2.Kavramsal Çerçeve: Kentsel Yeşil Alan, Erişilebilirlik ve Mekânsal Adalet

2.1. Kentsel Yeşil Alan Kavramı

Literatürde kentsel yeşil alanların evrensel bir tanımı bulunmamakla birlikte literatürde en yaygın "ağırlıklı olarak rekreasyon amacıyla kullanılan bahçeler, hayvanat bahçeleri, parklar ve banliyölerdeki doğal alanlar ile ormanları veya kentsel alanlarla çevrili ve rekreasyon amacıyla yönetilen ya da kullanılan yeşil alanlar" olarak tanımlanmaktadır (European Union, 2011). Bu kapsamda yerel ve bölgesel parklar, çocuk bahçeleri, yeşil koridorlar, ormanlar, spor alanları, mezarlıklar, koruma alanları gibi kamusal alanlar kentsel yeşil alan olarak tanımlanmaktadır (Wolch vd., 2014). ABD Çevre Koruma Ajansı (USEPA) yapılaşmış alanlar dışında kalan ve parklar, topluluk bahçeleri, mezarlıklar, okul bahçeleri, oyun alanları, halka açık oturma alanları, meydanlar ve boş arsalar gibi kamusal kullanıma açık alanları kapsayan mekânları kentsel yeşil alan olarak tanımlamaktadır (USEPA, 2023). Diğer bir ifade ile kentsel yeşil alanlar aynı zamanda sosyal yaşama katkı sunan, kamusal, sosyal etkileşim alanlarıdır. Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nde ise toplumun yararlanmasına ayrılan; oyun bahçesi, çocuk bahçesi, dinlenme, gezinti, piknik, eğlence, rekreasyon ve rekreaktif alanları, fuar, botanik, hayvanat bahçesi ve bölgesel parklar kentsel yeşil alan kapsamına alınmıştır (Resmi Gazete, 2017). Bu tanımlara ek olarak Dünya Sağlık Örgütü (2016) su kütlelerini etrafında insan kullanımı açısından çekici özellik oluşturması nedeniyle kentsel yeşil alan sistemine dahil edilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Kentsel yeşil alanlar, sürdürülebilir kalkınmayı desteklerken, kentlinin doğa ile etkileşim kurduğu, kamusal yaşam ve sosyal ilişkilerin geliştiği mekanlar olarak öne çıkmaktadır (Huang vd., 2023; Chiesure, 2004). Ayrıca yeşil alanlar dinlenme ve rahatlama ortamı sağladığından kent sağlığını iyileştirmede de etkilidir (Hoffimann vd., 2017; Mears ve Brindley, 2019). Kentsel yeşil alanların mikro iklimi düzenlenmesi, hava kirliliğini azaltması, biyolojik çeşitliliğin arttırılması, kentsel ısı adası etkisinin azaltılması, kentler için doğal hava koridoru oluşturması kent sağlığını iyileştirmede önemli faktörlerdendir (Türker ve Gül, 2022).

2.2. Kentsel Yeşil Alanlarda Erişilebilirlik ve Mekansal Adalet

Erişilebilirlik tüm bireylerin toplumsal yaşama katılabilmeleri için yapılı çevre ve kentsel hizmetleri kimseye ihtiyaç duymadan kullanabilmesidir (URL1, 2026). Erişilebilirlik kavramı, mekânsal planlama ve kentsel tasarım disiplinlerinde bireylerin belirli bir hizmete, mekâna ya da işlevsel alana ulaşabilme düzeyini ifade eden temel bir gösterge olarak ele alınmaktadır.

Kentsel planlama süreçlerinde yeşil alanlara ilişkin kararlar uzun süre ağırlıklı olarak nicel standartlar üzerinden şekillenmiş, kişi başına düşen yeşil alan miktarı, planların yeterliliğini değerlendirmede temel bir ölçüt olarak kabul edilmiştir. Bu standart, imar planlarının nicel yeterliliğinin değerlendirilmesinde önemli bir referans noktası sunmakla birlikte, yeşil alanların kentsel mekân içindeki konumu ve kentliler tarafından erişilebilirliği gibi nitel boyutlar arka plana atılmıştır. Bu bağlamda erişilebilirlik, planlama kararlarının kentsel yaşam kalitesi üzerindeki etkilerini değerlendirmede kritik bir ölçüt olarak öne çıkmaktadır. Planlarda tanımlanan yeşil alanların yerleşim alanlarına uzak konumlanması ya da yaya erişimi açısından süreklilik göstermemesi, nicel olarak yeterli görünen yeşil alanların fiili kullanımını sınırlayabilmektedir. Bu durum, plan kararları ile kentsel mekândaki uygulamalar arasında önemli bir kopukluğa işaret etmektedir.

Literatürde mekânsal erişilebilirlik farklı yöntemlerle ölçülse de sıklıkla kullanılan belirli bir yarıçap içerinde hizmetlerin varlığının değerlendirilmesidir (Xiu vd. 2017). Yürünebilirlik bireyin demografik ve sağlık durumuna ve kentin topoğrafik yapısına bağlı olarak değişse de 500 m sınır olarak kabul edilmektedir. Dünya Sağlık Örgütü yeşil alanların yalnızca miktarına değil, mekânsal erişilebilirliğine de odaklanmakta; her bireyin konutundan en fazla 300 metre mesafede, yaya erişimine uygun kentsel yeşil alanlara ulaşabilmesini temel bir yaşam kalitesi göstergesi olarak tanımlamaktadır (WHO, 2016). Literatürde sıklıkla kullanılan bir diğer standart ise kişi başına düşen yeşil alan oranıdır. Belirli bir nüfus için minimum yeşil alan miktarını Dünya Sağlık Örgütü 9 m^2/kişi olarak belirlerken (WHO,

2016), Türkiye'de yeşil alanların plânlanmasına yönelik ilk çalışmalardan 16.07.1956 yılında yürürlüğe giren İmar Kanunu'nda ve 14.06.2014 tarihinde Resmî Gazetede yayınlanan Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği'nde yeşil alan miktarı kişi başına 10 m² olarak belirlenmiş ve çocuk bahçesi, oyun alanı ve yeşil alanların hizmet etki alanı için 500 metre yürüme mesafeler öngörülmüştür (Resmi Gazate, 2014). Ancak yeşil alanların kentte varlığı, her zaman erişilebilir olduğu anlamı taşımadığından bu yaklaşım literatürde eleştirilmektedir (Kabisch vd. 2016).

Yeşil alanlara erişimin kent sağlığı ve kentlinin genel iyilik halini olumlu yönde etkilemesi, kent içindeki erişilebilirlik düzeyi ve mekânsal adalet ilkesi ile dağılımı ile mümkündür. Mekânsal adalet kişilerin konumlarından bağımsız olarak kamusal hizmet ve fırsatlara eşit erişebilme olanağıdır (Öztaş Karlı, 2026). Diğer bir ifade ile mekânsal adalet, eğitim, sağlık, yeşil alan, barınma gibi kamusal hizmet ve kaynaklar ile karar alma süreçlerine adil şekilde erişebilmeyi savunmaktadır (URL2, 2026). Bu çerçevede kentsel yeşil alanların değerlendirilmesi, yalnızca planlarda tanımlanan alanların nicel büyüklükleri üzerinden değil; bu alanların fiili kullanım durumu ve erişilebilirlik düzeyleri üzerinden ele alınmalıdır. Plan kararlarıyla öngörülen yeşil alanların kentsel mekânda ne ölçüde hayata geçirildiği ve kentliler tarafından ne derece kullanılabildiği, kentsel yaşam kalitesi açısından önemli bir gösterge niteliği taşımaktadır. Dolayısıyla kentsel yeşil alanların değerlendirilmesinde, nicel göstergelerin ötesine geçilerek erişilebilirlik, kullanım ve mekânsal bütünlük gibi kriterlerin birlikte ele alınması, çağdaş kentsel planlama yaklaşımlarının temel gerekliliklerinden biri olarak ortaya çıkmaktadır.

Araştırmalar, yeşil alanların mekânsal dağılımındaki dengesizliklerin ve erişim mesafelerinin, bu alanların kullanım sıklığını ve sağladıkları faydaların düzeyini doğrudan etkilediğini göstermektedir (Kaya, 2024). Kentsel yeşil alanların mekansal adalet ilkesi doğrultusunda planlanması toplumsal adaletin sağlanması ve mekansal eşitsizliklerin giderilmesinde önemlidir. Bu bağlamda erişilebilirliğin ölçülmesi, planlama ve tasarım süreçlerinde önemli bir analitik araç olarak kullanılmaktadır. Yaya erişimi esas alınarak belirlenen mesafe eşikleri ve tampon analizleri, kentsel yeşil alanların hizmet alanlarının belirlenmesinde yaygın biçimde tercih edilmektedir. Bu tür analizler, yeşil alanların kentsel mekân içindeki dağılımını ve farklı kullanıcı grupları açısından erişilebilirlik düzeylerini somut biçimde ortaya koyarak, plan kararlarının mekânsal etkilerinin değerlendirilmesine olanak sağlamaktadır. Bu yönüyle erişilebilirlik kavramı, kentsel yeşil alanların planlama kararlarıyla öngörülen işlevleri ile fiili kullanım durumu arasındaki ilişkiyi anlamada temel bir analitik çerçeve sunmakta; kentsel mekânda planlama–uygulama bütünlüğünün sorgulanmasına imkân tanımaktadır.

3.Materyal, Yöntem ve Sınırlılıklar

Bu araştırma Afyonkarahisar-İscehisar ilçesindeki mevcut ve imar planında öngörülen yeşil alanların niceliksel yapısını Coğrafi Bilgi Sistemleri analizleri ile karşılaştırmalı olarak analiz etmeyi amaçlamaktadır. Araştırma kapsamında kentsel yeşil alanlardan sadece park alanları incelenmiştir. Araştırma kapsamında analizler, İscehisar ilçe merkezinde yer alan mevcut kentsel yerleşim alanı ile yürürlükte bulunan imar planında tanımlanan kentsel gelişme alanları ile sınırlandırılmış, ilçe merkezi dışında kalan kırsal yerleşimlerdeki kentsel yeşil alanlar kapsam dışı tutulmuştur. Bunun nedeni araştırmanın mevcut doku ve imar planı kararlarının karşılaştırılma hedefidir.

Bu çalışmada kentsel yeşil alanların erişilebilirliğinin değerlendirilmesinde kullanılan CBS analizleri ArcGIS Pro 3.2.0 yazılımı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Analizlerde altlık oluşturan mevcut kentsel yol ağı veri seti, OpenStreetMap (OSM) tabanlı Geofabrik açık kaynak veri sunucusundan güncel olarak temin edilmiştir. Çalışmanın diğer mekânsal girdilerini oluşturan plan sınırı, mahalle sınırları ve poligon (alan) geometrisine sahip park alanları verisi İscehisar Belediyesi İmar ve Şehircilik Müdürlüğünden sayısal olarak temin edilerek sisteme entegre edilmiştir.

Park alanlarının yaya erişilebilirliğinin belirlenmesinde ArcGIS Pro'nun network analiz araçlarından yararlanılmıştır. Network analizinde empedans (direnç) modeli olarak ArcGIS Pro'nun varsayılan yaya modu olan "Walking Time" (Yürüme Süresi) kullanılmıştır. Bu kapsamda, yol ağı üzerinde tanımlanan yaya hareketine ilişkin standart parametreler esas alınmış; çalışma kapsamında ayrıca bir metrik mesafe dönüşümü yapılmamıştır. Erişilebilirlik sınırlarının belirlenmesinde 5, 10 ve 15 dakikalık yürüme süresi eşikleri (cutoffs) kullanılmış ve analizler bu zaman eşikleri üzerinden gerçekleştirilmiştir. Rotalama yönü, park alanlarından yerleşim dokusuna doğru yaya hareketini modelleyecek şekilde "Away from facilities" (Tesislerden dışarıya doğru) olarak ayarlanmıştır. Yol ağı verileri üzerinde yaya erişimine kapalı alanlar için veri seti üzerinde bir müdahale gerçekleştirilmemiş, OpenStreetMap tabanlı Geofabrik veri setinin öznitelik yapısında yer alan yol sınıfları ve ArcGIS Pro'nun standart yaya modu kuralları kullanılmıştır. Özniteliği poligon olan park alanlarının; network analizine dâhil edilebilmesi amacıyla, her bir park alanının geometrik merkezleri baz alınarak nokta (point) geometrisi tanımlanmıştır. Yaya erişim analizleri bu merkez noktalarından başlatılarak 5, 10 ve 15 dakikalık yürüme süresi sınırları içerisinde kalan erişilebilir alanlar belirlenmiştir.

Araştırma kapsamında park alanlarının erişilebilirliği, Geofabrik veri sunucusundan temin edilen mevcut yol ağı üzerinden değerlendirilmiştir. Analizler yol aksları boyunca gerçekleştirildiğinden, bölgenin fiziksel topoğrafyasından kaynaklanan eğim faktörü analize dâhil edilmemiştir. Kuş uçuşu tampon (buffer) analizi; kentsel mekândaki sokak ve yol ağını, fiziksel engelleri ve yaya hareketini sınırlayabilecek mekânsal koşulları dikkate almamaktadır. Buffer analizi parkların sadece varlığına ve dairesel kapsama alanına odaklanırken, yayaların bu parkların merkez noktalarına ulaşmak için kullanmak zorunda oldukları gerçek sokak dokusunu hesaba katmamaktadır. Bu nedenle analiz park alanlarının erişim sınırlarını ve erişen nüfusu teorik olarak ortaya koymaktadır.

Buna karşılık network analizi gerçek yol aksları üzerinden kurgulanmaktadır. Bu yöntem, nüfusun yolları ve kaldırımları kullanarak park alanlarına erişebileceğini varsayar. Dolayısıyla network analizi ile elde edilen 5, 10 ve 15 dakikalık erişilebilirlik sonuçları, mahallelerdeki insanların parklara ulaşım durumunu gerçekçi sınırlar içinde ve mevcut yol ağının sunduğu hareket imkânlarıyla tam uyumlu olarak ortaya koymaktadır.

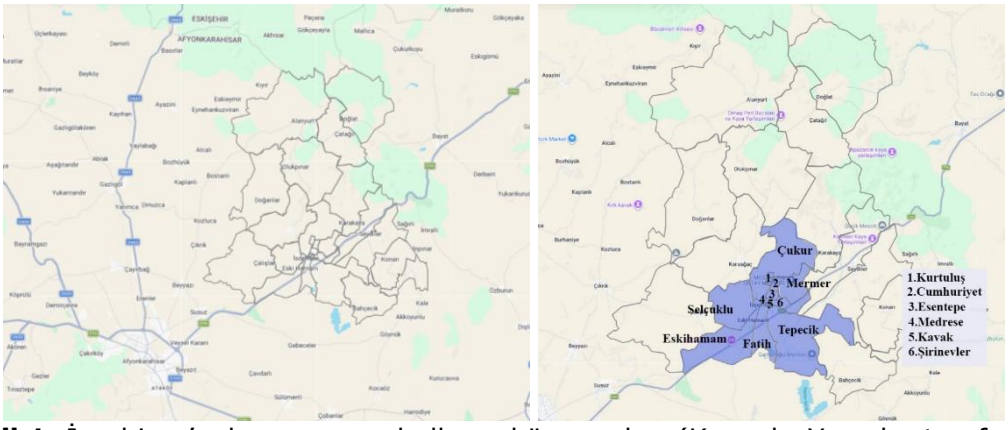
Araştırmada mekânsal adalet mahallelere göre kişi başına düşen park alanı, yeşil alanların mekânsal dağımı, yaya erişilebilirliği üzerinden değerlendirilmiş, sosyo-ekonomik özellikler, yaş ve dezavantajlı gruplara ilişkin farklılaşmalar araştırmanın kapsamı dışında tutulmuştur.

4.Bulgular: Mevcut ve Planlanan Kentsel Yeşil Alanların Yaya Erişilebilirliğinin Karşılaştırmalı Değerlendirilmesi

4.1. Çalışma Alanının Konumu ve Demografik Yapısı

Araştırmanının örneklem alanını Afyonkarahisar iline bağlı İscehisar ilçesi oluşturmaktadır. İç Batı Anadolu Bölgesinde yer alan ilçe, Afyonkarahisar kent merkezinin 23 kilometre kuzeybatısında konumunda ve 1120 metre rakımdadır (Şekil 1). 18 ilçeye sahip olan Afyonkarahisar ilinin Ege Bölgesi sınırlarında kalan İscehisar ilçesi 3190 ha planlama alanına sahiptir. Cumhuriyet dönemi sonrası bölgede mermer ocaklarının açılması ile ekonomik olarak büyümeye başlayan İscehisar günümüzde de mermer sanayisi ile tanınmaktadır. Mermerciliğin gelişmesiyle birlikte ilçe kırdan göç almaya başlamış ve kentin sınırları genişlemiştir.

Online Journal of Art and Design
volume 15, issue 1, January 2027
DOI: https://doi.org/10.30935/ojad/2513138

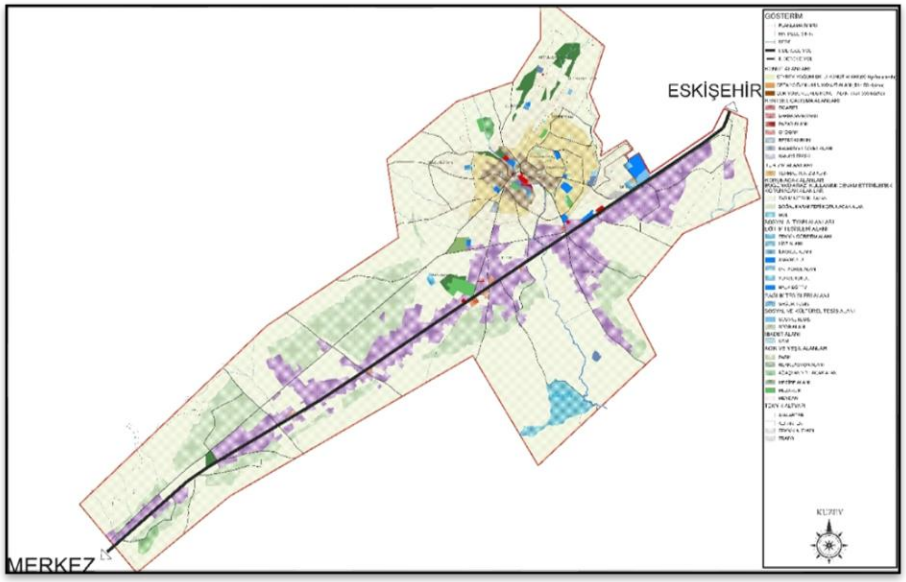

Şekil 1. İscehisar'ın konumu, mahalle ve köy sınırları (Kaynak: Yazarlar tarafından üretilmiştir)

İç Anadolu ve Ege bölgelerinin ara kesitinde yer alan ilçede karasal iklim özellikleri baskındır. 7 tepe üzerine kurulan İscehisar'ın topografik yapısı yerleşim sistemi ve kamusal alanlara erişimi doğrudan etkilemiştir. İscehisar 1 belde belediyesi, 11 köy ve ilçe merkezine bağlı 12 mahalleden oluşmakta olup, 473 km² yüzölçümüne sahiptir. Türkiye İstatistik Kurumu'nun 2025 yılı verilerine göre İscehisar ilçesinin nüfusu 25.220 kişidir (TÜİK, 2025). 1983 yılında mermer ocaklarının işletmeye açılması ve 1987 yılında ilçe statüsü kazanması ile İscehisar'ın nüfus artışı hızlanmıştır. 2025 yılı verilerine göre nüfusun yaş gruplarına göre dağılımı incelendiğinde %24.9'unun 0-14 yaş aralığında, %65,26'sının 15-64 yaş aralığında ve %8.83'ünün size 65 yaş ve üzeri olduğu görülmektedir (TÜİK, 2025). Son 10 yıllık dönemde İscehisar ilçe merkezinde ortalama yıllık nüfus artış oranı %0,6–0,8 aralığında seyretmiştir. İlçeye dış göç sınırlı düzeyde olup, genç nüfusun eğitim ve istihdam amacıyla il merkezine veya başka illere göç ettiği gözlenmektedir. İlçede çalışma çağındaki nüfus baskın olsa da, %34'ü park alanlarını rekreasyon, dinlenme ve sosyal etkileşim ihtiyacını karşılamak üzere aktif kullanabilecek 0-14 ve 65 yaş üstü nüfus grubundan oluşmaktadır.

4.2. Mevcut Park Alanlarının Analizi

Mevcut arazi kullanım durumu incelendiğinde ilçede yeşil alanlar kent merkezinde yoğunlaşmakta olup, kent merkezinin batısında ve Afyonkarahisar-Ankara yolunun doğusunda yeşil alanların eksik olduğu görülmektedir (Şekil 2).

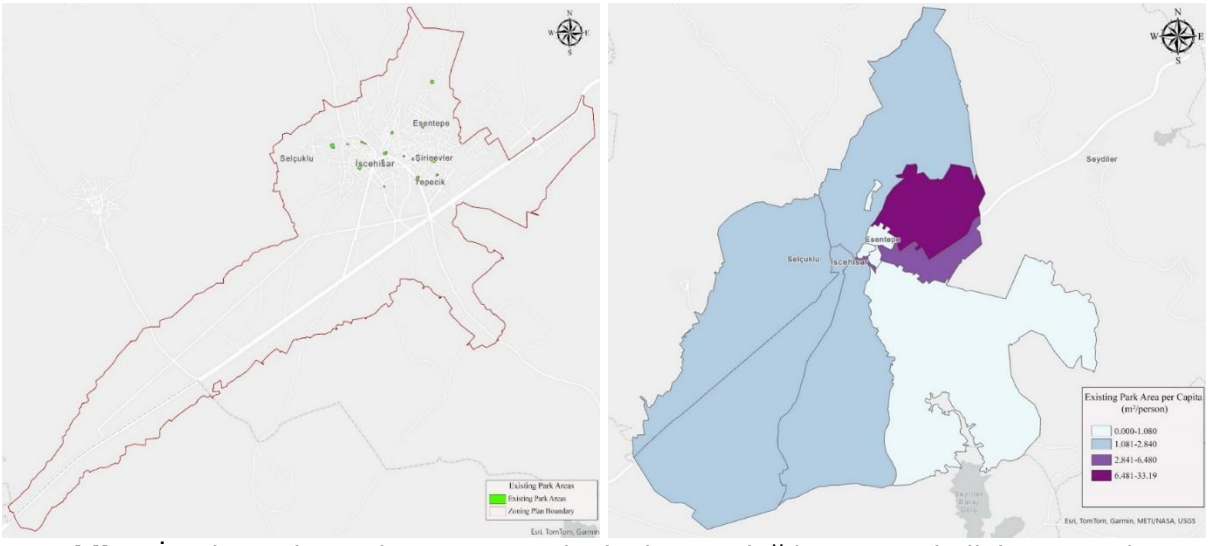

Şekil 2. İscehisar mevcut arazi kullanım durumu

Online Journal of Art and Design
volume 15, issue 1, January 2027
DOI: https://doi.org/10.30935/ojad/2513138

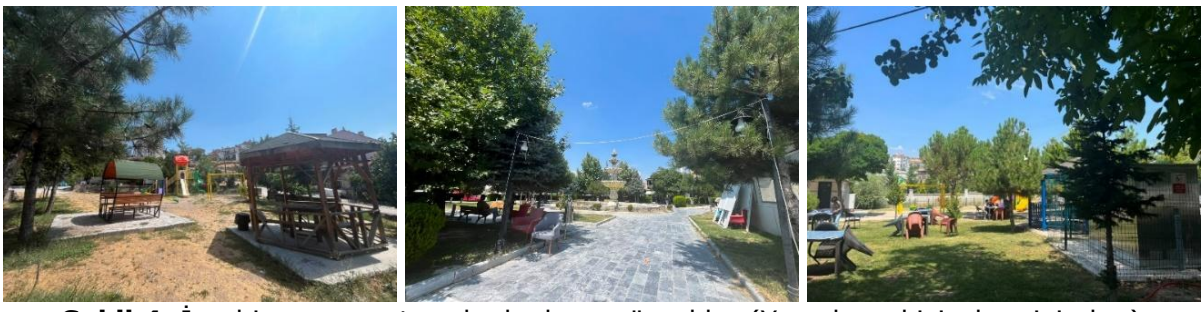
Mekânsal Dağılımı ve Standartlara Göre Niceliksel Değerlendirmesi

Araştırma kapsamında İscehisar ilçe merkezinde yer alan 12 mahallede (Eskihamam, Çukur, Esentepe, Selçuklu, Kurtuluş, Fatih, Tepecik, Şirinevler, Kavak, Medrese, Zeybek ve Cumhuriyet) bulunan mevcut ve planlanan park alanları CBS ortamında sayısallaştırılmıştır (Şekil 3).

Şekil 3. İscehisar ilçesinde mevcut park alanlarının dağılımı ve mahallelere göre kişi başına düşen park alanı oranı (Kaynak: Yazarlar tarafından üretilmiştir)

İscehisar ilçe merkezinde halihazırda 31.445 m² büyüklüğünde park alanı bulunmakta olup (Şekil 3), ilçe merkezinde kişi başına düşen yeşil alan oranı 2,29 m²/kişidir. Park alanlarının nüfusa göre dağılımı incelendiğinde ciddi uyumsuzluklar gözlemlenmektedir. Nüfusun İscehisar nüfusunun %67,24'ünü barındıran Eskihamam, Çukur, Esentepe, Selçuklu, Kurtuluş ve Tepecik mahalleleri ilçenin toplam park alanının %53,32'sine sahipken, Eskihamam mahallesi nüfusun %15,71'ini barındırmasına rağmen, park alanlarının %19'una sahiptir. Nüfusun mekânsal dağılımı ile park alanlarının mekânsal dağılımı incelendiğinde uyumsuzluk gözlemlenmektedir (Tablo 1). Yoğun yerleşik dokunun bulunduğu mahallelerde kamusal yeşil alanların mekânsal adalet ilkesine uyumsuz dağılımı kentsel yaşam kalitesini olumsuz etkilemektedir. Mevcut park alanlarının mekânsal dağılımı incelendiğinde, ana ulaşım aksları ve merkezi konumda yer aldıkları, çepere gidildikçe ise yeşil alan oranının azaldığı görülmektedir. Bu durumun temel nedeni ilçedeki yeşil alan sisteminin bütüncül bir planlama anlayışından ziyade, yapılaşma sürecinde ortaya çıkan mekânsal boşlukların değerlendirilmesi yoluyla şekillenmesinden kaynaklanmaktadır.

Şekil 4. İscehisar mevcut park alanlarına örnekler (Yazarların kişisel arşivinden)

Online Journal of Art and Design
volume 15, issue 1, January 2027
DOI: https://doi.org/10.30935/ojad/2513138

Tablo 1. İscehisar mahalle bazında toplam ve kişi başına düşen park alanı miktarı (m²)

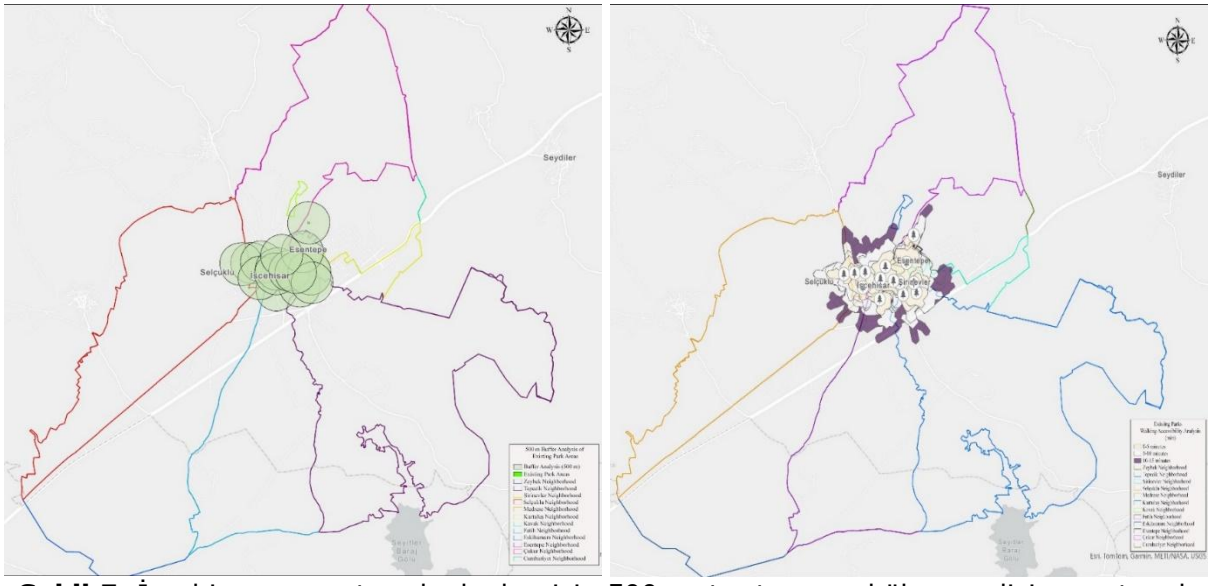
Mahalle	Toplam Alan (m²)	Yeşil Alan (m²)	Nüfus (kişi)	Nüfus Payı (%)	Yeşil Alan Payı (%)	Kişi Başına Yeşil Alan (m²/kişi)
Cumhuriyet	5.544.765	2.423	73	0,53	7,71	33,19
Çukur	14.525.922	4.125	1.725	12,57	13,12	2,39
Esentepe	422.820	1.559	1.595	11,62	4,96	0,98
Eskihamam	17.401.153	5.972	2.156	15,71	18,99	2,77
Selçuklu	15.684.186	4.031	1.417	10,32	12,82	2,84
Fatih	14.031.434	2.079	1.170	8,53	6,61	1,78
Tepecik	25.568.011	1.081	1.157	8,43	3,44	0,93
Şirinevler	2.053.755	6.139	1.096	7,99	19,52	5,60
Kavak	153.623	1.071	984	7,17	3,41	1,09
Medrese	141.549	0	716	5,22	0,00	0,00
Zeybek	94.450	2.965	457	3,33	9,43	6,49
Kurtuluş	135.693	0	1.178	8,58	0,00	0,00
TOPLAM	**95.757.361**	**31.445**	**13.724**	**100,00**	**100,00**	**2,29**

Yapılan hesaplamalar sonucunda, İscehisar genelinde kişi başına düşen park alanı miktarı 2,29 m² olarak tespit edilmiştir. Bu değer, 3194 sayılı İmar Kanunu ve ilgili yönetmeliklerde öngörülen 10 m²/kişi standart değerinin oldukça altında kalmaktadır. Bu durum, mevcut kentsel dokuda yeşil alan arzının nüfus artış hızıyla paralellik göstermediğini ve kentsel rekreasyon ihtiyacının karşılanmasında yetersiz kalındığını kanıtlamaktadır. Mahalle ölçeğinde en fazla kişi başına düşen park alanları miktarı Cumhuriyet Mahallesinde (33,19 m²/kişi) görülmüştür. İscehisar'ın en düşük nüfusuna sahip Cumhuriyet mahallesi güncel planlarda üretim, çalışma ve kentsel gelişme alanları ile geçiş bölgesi niteliği taşımaktadır. Konut dışı kullanımlar ve çalışmalarının bu bölgede artacak olması kentsel yeşil alana talebi de arttıracaktır. Mevcut nüfusun düşük olması kişi başına düşen yeşil alan oranını yapay şekilde yükseltmekte olup, bölgede yeterli yeşil alan olduğunu iddia etmek mümkün değildir. En düşük kişi başına düşen yeşil alan miktarı Medrese Mahallesi (0 m²/kişi) ve Kurtuluş Mahallesidir (0 m²/kişi). Bu veriler doğrultusunda mahalle ölçeğinde önemli farklılıkların ve dengesizliklerin mevcut olduğu ve yeşil alanların mekânsal adalet ilkesi doğrultusunda dağılmadığını göstermektedir.

Mevcut Park Alanlarının Erişilebilirlik Analizi

Yeşil alanların kentsel yaşam kalitesini arttırması yeşil alanları sayısı ile değil nüfusun yeşil alanlara adil dağılımı ve tasarımı ile ilişkilidir. Araştırmada ulusal standartlarda belirtilen 500 m erişilebilirlik mesafesi kabul edilerek, İscehisar merkezinde bulunan 15 park alanında yapılan tampon analizi ile park alanlarının hizmet etki alanlarının belirlenmesi hedeflenmiştir. Analiz sonuçları, park alanlarının ilçe merkezinde yoğunlaşması ile hizmet etki alanlarının çakıştığını gösterirken, çepere doğru ise park alanlarına erişim zayıflamaktadır. Topografya ve park alanlarının dağılımı incelendiğinde ilçe nüfusunun büyük kısmının park alanlarına erişiminin zayıf olduğu görülmektedir. Nüfusun park alanlarına erişilebilirlik düzeyini değerlendirmek üzere yapılan network analizi sonuçları, mevcut parklara yalnızca çevresindeki birkaç yapı adasında bulunan nüfusun 5-10 dakika yürüme mesafesinde erişebildiğini göstermektedir. (Şekil 5).

Online Journal of Art and Design
volume 15, issue 1, January 2027
DOI: https://doi.org/10.30935/ojad/2513138

Şekil 5. İscehisar mevcut park alanları için 500 metre tampon bölge analizi ve network analizi (Kaynak: Yazarlar tarafından üretilmiştir).

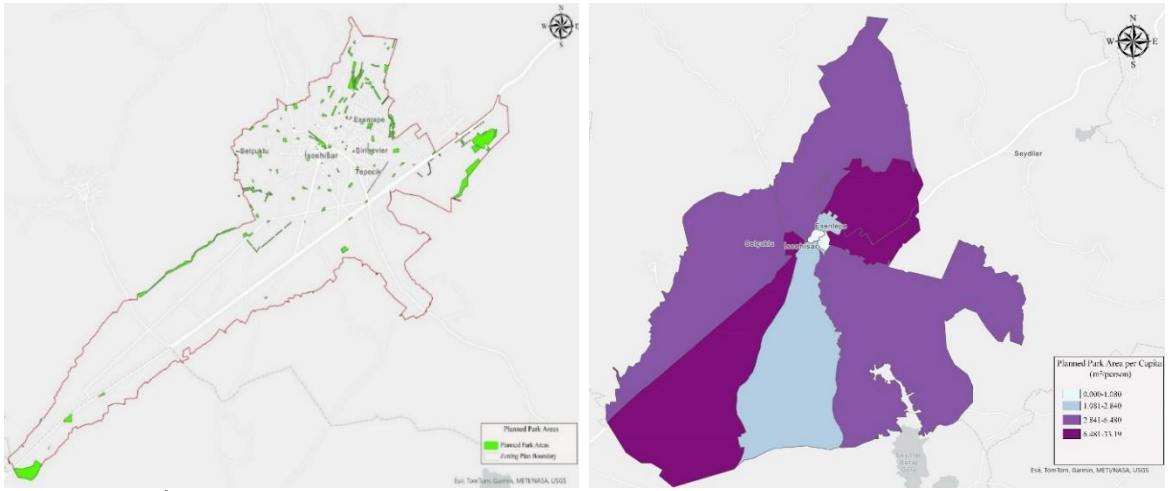
Özetle İscehisar'da park alanlarına mekânsal adalet ilkesi doğrultusunda erişim sınırlıdır. Bunun temel nedeni park alanlarının mekânsal dağılımı, fiziksel çevre tasarımındaki eksiklikler ve kentsel yayılmadır. Özellikle Kurtuluş ve Medrese mahallelerinde kullanıcıların 500 m yarıçapta bu hizmeti alamamasına ve yaşam kalitesinin düşmesine neden olmaktadır.

4.3.İmar Planında Öngörülen Park Alanlarının Analizi

İscehisar İlçesi 1/1000 ölçekli ilave-revizyon uygulama imar planı çevreye duyarlı bir yaklaşımla, doğal kaynakların korunmasını ve planlanan yeşil alanlar, parklar ve doğal yaşam alanları ile yaşam kalitesini arttırmayı, doğal kaynakların korunmasını, insan dostu, sağlıklı ve estetik yaşam çevreleri oluşturmayı hedeflemektedir.

Mekânsal Dağılımı ve Standartlara Göre Niceliksel Değerlendirmesi

İscehisar ilçe merkezine ait yürürlükteki uygulama imar planı verileri incelendiğinde, gelecekteki kentsel büyüme öngörüsüyle paralel olarak park alanlarının hem sayısal hem de alansal olarak ciddi bir artış gösterdiği tespit edilmiştir. Mevcutta merkezi mahallelerde bulunan yeşil alanlar imar planında gelişme alanlarında da tasarlanmıştır (Şekil 6).

Şekil 6. İscehisar ilçesi imar planında park alanlarının dağılımı (Kaynak: Yazarlar tarafından üretilmiştir).

Online Journal of Art and Design
volume 15, issue 1, January 2027
DOI: https://doi.org/10.30935/ojad/2513138

İmar planı kararlarının hayata geçmesi durumunda ortaya çıkacak olan yeşil alan arzı, mahalle bazlı projeksiyon nüfusları üzerinden analiz edilmiştir (Tablo 2). Çalışma kapsamında, planlanan park alanlarının kişi başına düşen miktarlarının hesaplanmasında projeksiyon yılı olarak belirlenen 2050 yılı mahalle nüfus projeksiyonları; İscehisar Belediyesi İmar ve Şehircilik Müdürlüğü resmi verilerinden doğrudan temin edilmiştir. Planlama çalışması kapsamında aritmetik nüfus projeksiyonu yöntemi kullanılarak hesaplama yapılmıştır. Bu çalışmada söz konusu nüfus değerleri yeniden hesaplanmamış; plan kapsamında mahalleler için öngörülen 2050 yılı nüfus değerleri doğrudan kullanılmıştır.

Tablo 2. İscehisar imar planında mahalle bazında toplam ve kişi başına düşen park alanı miktarı

Mahalle	Toplam Alan (m²)	Planlanan Yeşil Alan (m²)	Projeksiyon Nüfusu (2050)	Nüfus Payı (%)	Yeşil Alan Payı (%)	Kişi Başına Yeşil Alan (m²/kişi)
Cumhuriyet	5.544.765	48.825	4.322	4,68	7,46	11,29
Çukur	14.525.922	84.833	14.544	15,73	12,95	5,83
Esentepe	422.820	12.854	5.374	5,81	1,96	2,39
Eskihamam	17.401.153	154.824	13.568	14,68	23,64	11,41
Selçuklu	15.684.186	112.051	18.737	20,27	17,11	5,98
Fatih	14.031.434	19.260	11.780	12,74	2,94	1,63
Tepecik	25.568.011	29.700	6.313	6,83	4,54	4,70
Şirinevler	2.053.755	187.038	5.685	6,15	28,56	32,90
Kavak	153.623	1.071	4.588	4,96	0,16	0,23
Medrese	141.549	875	3.188	3,45	0,13	0,27
Zeybek	94.450	2.965	2.320	2,51	0,45	1,27
Kurtuluş	135.693	600	2.027	2,19	0,09	3,25
TOPLAM	**95.757.361**	**654.896**	**92.446**	**100,00**	**100,00**	**7,08**

Planlama senaryosunda kentin nüfus odağının Selçuklu Mahallesi'ne kayacağı öngörülürken, en az nüfus yoğunluğunun Kurtuluş Mahallesi'nde kalması beklenmektedir. Çukur, Esentepe, Eskihamam, Selçuklu, Tepecik, Şirinevler, Medrese ve Kurtuluş mahallelerindeki kişi başına düşen yeşil alan oranında artış görülürken, Cumhuriyet, Fatih, Kavak ve Zeybek mahallelerinde azalmaktadır. Cumhuriyet mahallesinde öngörülen azalmanın nedeni hızlı nüfus artışı olup, yeşil alan bakımından Eskihamam mahallesi plan sonrası yeşil alan bakımından avantajlı hale gelmektedir. Kurtuluş ve Medrese mahallelerinde ise standardın çok altında kalmasına rağmen kişi başına düşen yeşil alan miktarında iyileşmeler söz konusudur (Tablo 3).

Tablo 3. İscehisar mevcut ve imar planında kişi başına düşen park alanı miktarı karşılaştırması

Mahalle	Mevcut Yeşil Alan (m²/Kişi)	Planlanan Yeşil Alan (m²/Kişi)	Değişim	Değerlendirme
Cumhuriyet	33,19	11,29	−21,90	Yüksek değerden düşüş
Çukur	2,39	5,83	+3,44	Belirgin iyileşme
Esentepe	0,97	2,39	+1,42	İyileşme
Eskihamam	2,76	11,41	+8,65	Çok güçlü iyileşme
Selçuklu	2,84	5,98	+3,14	Belirgin iyileşme
Fatih	1,77	1,63	−0,14	Hafif gerileme
Tepecik	0,93	4,70	+3,77	Çok güçlü iyileşme
Şirinevler	5,59	32,90	+27,31	En güçlü iyileşme
Kavak	1,08	0,23	−0,85	Belirgin gerileme
Medrese	0,00	0,27	+0,27	Yeni yeşil alan kapasitesi
Zeybek	6,48	1,27	−5,21	Belirgin gerileme
Kurtuluş	0,00	3,25	+3,25	Yeni yeşil alan kapasitesi

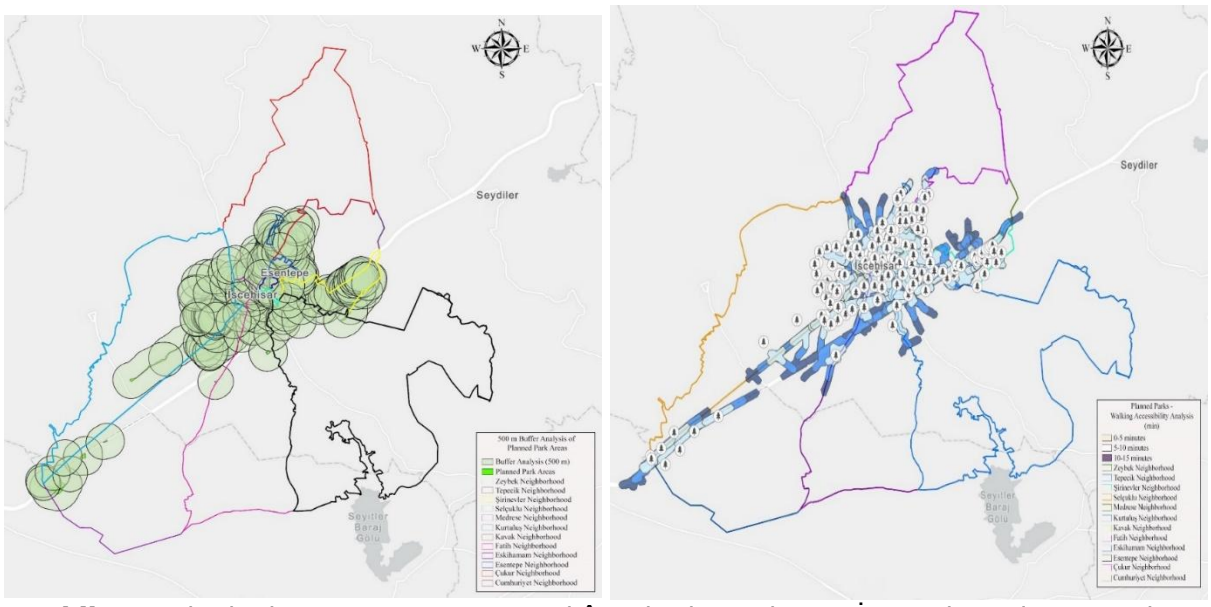
Plan ile kişi başına düşen yeşil alan oranı 2,29 m²/kişiden %7,08 m²/kişiye yükselmektedir. Plan ile yeşil alan oranında ciddi bir artış olsa da bu artış mahallelere göre adil şekilde

Online Journal of Art and Design
volume 15, issue 1, January 2027
DOI: https://doi.org/10.30935/ojad/2513138

dağıtılmamış olup, Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliğinde belirtilen 10 m²/kişi standardının da altında kalmaktadır. Plan kararları ile İscehisar ilçesinde 654.896 m² park alanı ilan edilirken, projeksiyon nüfusu 92.446'ya yükselmektedir. Örneğin Şirinevler mahallesi toplam nüfusun %6,15'ine sahipken toplam yeşil alanın %28,56'sına sahiptir. Medrese ve Kavak mahallesinde ise nüfus artışı yeşil alan artış oranının üzerinde kalmıştır. Bu durum imar planında yeşil alan tahsislerinin nüfus projeksiyonu, erişilebilirlik standartları ve ulusal/uluslararası standartlar yerine arazi yapısına göre yapıldığını göstermektedir.

Planlı Park Alanlarının Erişilebilirlik Analizi

İmar planı ile yeşil alan oranında artış meydana gelse de bu artışın mekânsalda karşılığını sorgulamak erişilebilirlik analizleri ile ortaya koyulmuştur. Bu kapsamda planlanan park alanlarına 500 metrelik mekânsal etki tamponları oluşturulmuştur. Bunun temel amacı planlanan park alanlarının 500 m erişim çapı içinde hangi mahalleleri ne ölçüde kapsadığıdır. 500 m tampon alanlarının merkezde yoğunlaşması ve çakışması, park alanlarının merkezde süreklilik oluşturan bir erişim ağı oluşturduğunu gösterirken, çepere doğru gidildikçe yeşil alanlarda kopuş meydana gelerek mekânsal süreklilik zayıflamaktadır. Yeni gelişim bölgelerinde ulaşım altyapısı ve yeşil alan sisteminin eş zamanlı kurgulanmaması durumda yeşil alan erişilebilirlik sorununun çözülemeyeceği açıktır. Buna ek olarak, park alanlarının artması kadar mekânsal dağılımı da kullanım kapasitesini ve yaşam kalitesini arttırmak için önemlidir (Şekil 7).

Şekil 7. Park alanları için 500 metre mekânsal etki analizi ve İmar planında öngörülen park alanlarının erişilebilirlik durumu (Kaynak: Yazarlar tarafından üretilmiştir).

5. Sonuç ve Tartışma

Bu araştırma İscehisar ilçe merkezinde mevcut ve imar planlarında yer alan park alanlarının niceliksel büyüklükleri ve mekânsal erişilebilirliğini değerlendirmektedir. İscehisar imar mevzuatında yer alan 10 m²/kişi standardını ilçe genelinde sağlayamamakla birlikte, bu standart park alanlarına nüfusun erişimi hakkında bilgi vermemektedir. Diğer kamusal hizmetlerde olduğu gibi niceliksel büyüklüğün yanı sıra, nüfus yoğunluğu ve hizmetlerin mekânsal dağılımı mekânsal adalet ilkesi kapsamında erişilebilirliğin değerlendirilmesinde önemli faktörlerdir.

Araştırma bulguları "mevcut ve planlanan park alanları, yaya erişilebilirliği açısından belirlenen standartları ne ölçüde karşılamaktadır?" sorusuna park alanlarının erişilebilirliği açısından mahalleler içinde dengeli bir dağılım olmadığını ortaya koymaktadır. Her ne kadar kişi başına düşen yeşil alan oranı 2,29 m²/kişiden 7,08 m²/kişiye yükselmiş olsa da tampon

analizi sonuçları park alanlarının kent merkezinde yoğunlaştığını, kent çeperinde ise park alanlarına erişimin sınırlı olduğunu göstermektedir. Bu nedenle araştırmanın ikinci sorusu olan "Planlanan park alanlarının artırılması, kentsel yeşil alanlara erişimde mekânsal adaleti geliştirmekte midir?" sorusuna araştırma bulgularının verdiği yanıt hayırdır. Planla önerilen park alanları ile park alanı oranında iyileşme sağlansa da tüm mahalleler park alanlarına adil ve dengeli erişim sağlayamamaktadır. Sonuç olarak İscehisar'da kişi başına düşen yeşil alan oranı artmasına rağmen yeşil alanların dağılımı erişilebilirlik sorununu çözmemiştir. Bu kapsamda imar mevzuatında kamusal hizmetlere ilişkin nicel büyüklüklerin yanı sıra, mekânsal dağılım hususunda da standartların geliştirilmesi önemlidir. Bir yerleşimde yeşil alan oranının artması, mekânsal dağılım kriterleri belirlenmedikçe her zaman erişim adaleti getirmemektedir.

Gelecekteki planlama süreçlerinde sadece alan büyüklüğüne değil, parkların bütüncül şekilde planlanması sağlanmalıdır. CBS tabanlı analizlerin sadece mesafe değil, engelliler ve yaşlılar için topografik eğim analizlerini de içermelidir. Sonuç olarak; İscehisar'da imar planı kararları niceliksel bir iyileştirme gösterse de bu alanların nitelikli, erişilebilir ve sürdürülebilir bir sistem haline getirilmesi için uygulama aşamasında yaya öncelikli bir yaklaşımın benimsenmesi zorunluluktur.

Türkiye'deki planlama pratiği ve önerilen uluslararası standartlar değerlendirildiğinde, kentsel yeşil alan sisteminin ağırlıklı olarak kişi başına düşen alan miktarı gibi nicel ölçütler üzerinden ele alındığı; buna karşılık yeşil alanların kentsel mekân genelinde eşit ve dengeli bir biçimde dağılmadığı, alanlar arasında süreklilik ve organik bağlantıların kurulamadığı, erişilebilirlik düzeyinin yetersiz kaldığı ve sistemin kent içinde parçalı bir yapı sergilediği yaygın olarak kabul edilmektedir (Türker ve Gül, 2022). . Kentsel yeşil alanların mevzuatta yalnızca kişi başına düşen alan miktarı üzerinden değil; yeşil alan kalitesi, çok yönlü işlevselliği, erişilebilirlik düzeyi, sunduğu ekolojik ve sosyal katkılar ile kent genelinde adil ve dengeli dağılımı gibi nitel boyutlarıyla birlikte ele alınmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu, yaklaşım doğrultusunda mevcut kentsel açık ve yeşil alan envanterinin imar planlarına, kentsel tasarım süreçlerine ve yerel yönetim uygulamalarına bütüncül biçimde entegre edilmesi; ulusal ve uluslararası standartlar dikkate alınarak analiz edilmesi ve kurgulanması büyük önem taşımaktadır. Böylece kentsel yeşil alanlar, yalnızca planlarda öngörülen nicel hedefler olarak değil, kentsel yaşam kalitesini doğrudan etkileyen işlevsel ve erişilebilir bir sistem olarak değerlendirilebilecektir.

Erişilebilirlik, kentsel yeşil alanların planlama sürecindeki başarısını değerlendiren temel bir analitik çerçeve sunmaktadır. Yaya erişimine dayalı mesafe eşikleri doğrultusunda Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) ortamında gerçekleştirilen tampon (buffer) ve service area analizleri, plan kararlarının mekânsal etkilerinin ölçülmesine olanak tanımakta; imar planlarında tanımlanan yeşil alanların kentsel yerleşim alanlarıyla kurduğu erişilebilirlik ilişkisini ve hizmet etki alanlarını ortaya koymaktadır. Böylece erişilebilirlik analizleri, planlama kararlarının yalnızca normatif hedeflerini değil, kentsel mekânda ne ölçüde karşılık bulduğunu da değerlendirmeyi mümkün kılmaktadır. Bu çalışma kapsamında mevcut kentsel yeşil alanlar ile imar planlarında öngörülen yeşil alanların erişilebilirlik düzeylerinin karşılaştırmalı olarak ele alınması, plan kararlarının fiziki mekânda uygulanma düzeyini ve kentlilerin gündelik yaşamına yansımasını değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu yönüyle erişilebilirlik, yalnızca teknik bir ölçüt değil; kentsel planlama kararlarının toplumsal, mekânsal ve çevresel sonuçlarını ortaya koyan bütüncül bir değerlendirme aracı olarak ele alınmaktadır.

Teşekkür
Bu çalışma, İscehisar Belediyesi, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü ile gerçekleştirilen iş birliği kapsamında yürütülmüş; araştırma sürecinde kurumsal veri, teknik bilgi ve uzman görüşlerinden yararlanılmıştır. Çalışmaya sağladıkları katkılarından İscehisar Belediyesi, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü'ne teşekkür ederiz.

KAYNAKÇA

Chiesure, A. (2004). The role of urban parks for the sustainable city. *Landscape and Urban Planning,*
68(1), 129–138. https://doi.org/10.1016/j.landurbplan.2003.08.003
Demir, Z., Aydemir, P. K., & Önem, H. (2015). Kentsel yeşil alanların Düzce Akçakoca örneğinde ulaşabilirlik bakımından irdelenmesi. *Düzce Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 272–282.
EUROPEAN UNION. (2011). Mapping Guide for a European Urban Atlas. European Environment Agency, EEA, Copenhagen, Denmark.
Gül, A., Dinç, G., Akın, T., & Koçak, A. İ. (2020). Kentsel açık ve yeşil alanların mevcut yasal durumu ve uygulamadaki sorunlar. *İdealkent*, 1281–1312.
Hoffimann, E., Barros, H., & Ribeiro, A. (2017). Socioeconomic inequalities in green space quality and accessibility: Evidence from a Southern European city. *International Journal of Environmental Research and Public Health, 14*(8), 916–932.
Huang, B.-X., Li, W.-Y., Ma, W.-J., & Xiao, H. (2023). Space accessibility and equity of urban green space. *Land, 12*(4), 766. https://doi.org/10.3390/land12040766
Kabisch, N., Strohbach, M., Haase, D., & Kronenberg, J. (2016). Urban green space availability in European cities. *Ecological Indicators, 70*, 586–596.
Kaya, A. Y. (2024). Kentsel yeşil alanların yeterliliği ve erişilebilirliğinin değerlendirilmesi: Tarsus (Mersin) örneği. *Türk Uzaktan Algılama ve CBS Dergisi*, 222–239.
Mears, M., & Brindley, P. (2019). Measuring urban greenspace distribution equity: The importance of appropriate methodological approaches. *ISPRS International Journal of Geo-Information, 8*(6), 286.
Öztaş Karlı, R., G. (2026). Ulaşımda Mekânsal Adalet Krizi: Kırsal Alanların Karbonsuz Ulaşım Politikalarında Dışlanması. *Planlama, 36*(1), 1–23. doi: 10.14744/planlama.2025.70370.
Resmî Gazete. (2014). *Mekânsal planlar yapım yönetmeliği* (Sayı: 29030).
Resmî Gazete. (2017). *Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği* (Sayı: 30113).
TÜİK. (2025). *Adrese dayalı nüfus kayıt sistemi sonuçları*.
Türker, H., & Gül, A. (2022). Kentsel açık ve yeşil alanlarının niceliksel analizi ve irdelenmesi: Uşak kent merkezi örneği. *Kent Akademisi Dergisi, 15*(4), 2088–2109. https://doi.org/10.35674/kent.999451
Wolch, J., Byrne, J., & Newell, J. (2014). Urban green space, public health, and environmental justice: The challenge of making cities 'just green enough'. *Landscape Urban Planning, 125*, 234–244.
World Health Organization. (2016). *Urban green spaces and health*. WHO Regional Office for Europe.
Xiu, N., Ignatieva, M., van den Bosch, C., Chai, Y., Wang, F., Cui, T., & Yang, F. (2017). A socio-ecological perspective of urban green networks: The Stockholm case. *Urban Ecosystems, 20*(4), 729–742.
URL1. (2026). Erişilebilirlik Uzmanı. https://erisilebilirlik.prohes.com.tr/Anasayfa. Erişim tarihi 13.08.2026.
URL2. (2026). Mekansal Adalet Derneği. https://mekandaadalet.org/. Erişim tarihi 13.08.2026.